

תאריך: י"ז באלול, תשע"ד 12/9/2014

לכבוד	לכבוד	לכבוד
מר מאיר כהן	מר יאיר לפיד	גב' יעל גרמן
שר הרווחה	שר האוצר	שרת הבריאות
<u>משרד הרווחה והשירותים החברתיים</u>	<u>משרד האוצר</u>	<u>משרד הבריאות</u>

מכובדי שלום,

הנדון: הסכם בדבר גמלת ניידות

עניינה של פנייה זו היא בקשה לעדכן את רשימת הקריטריונים בהסכם הנ"ל ובהמשך לעגן את ההסכם בחקיקה ראשית בכנסת.

א. רקע קצר:

בשנת 1977 נחתם "הסכם בדבר גמלת ניידות" בין משרד האוצר לבין המוסד לביטוח לאומי, הקובע תשלום גמלת ניידות והלוואה עומדת לרכישת רכב לפגועי רגליים המוגבלים בניידות. הסכם נחתם מתוקף סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, שלפיו המוסד לביטוח לאומי רשאי לתת בשם הממשלה, הטבות סוציאליות שלא על-פי חוק. הסכם זה מגדיר מי יהיה זכאי לקצבת ניידות שהיא קצבה חודשית שנועדה לסייע למוגבל בניידות לשאת בהוצאות הניידות שלו.

"מוגבל בניידות" הוא מי שעומד בקריטריונים האלה:

- תושב ישראל הנמצא בישראל.
- מגיל שלוש שנים ועד גיל פרישה.
- ועדה רפואית של משרד הבריאות קבעה לו אחוזי מוגבלות בניידות עקב ליקויים ברגליו, לפי רשימת ליקויים מוגדרת. ברשימה כ-55 סוגי ליקוי, ולצד כל ליקוי נקוב שיעור המוגבלות שעל הוועדה לקבוע בגינו.

ההסכם מקנה לנכה רגליים (שמגיע לדרגת נכות מסויימת) זכות לקצבת ניידות חודשית ו/או להלוואה עומדת לתשלום המסים החלים על הרכב ועל אביזרים מיוחדים לרכב.

אדם המעוניין לקבל קצבת ניידות נדרש להגיש בקשה לבדיקות רפואיות בוועדה רפואית של לשכת הבריאות המחוזית. לאחר קבלת האישור מלשכת הבריאות המחוזית על קביעת מוגבלות בניידות, על המבקש להגיש תביעה לגמלת ניידות למוסד לביטוח לאומי.

ב. ממצאי מבקר המדינה בנושא גמלאות למוגבלים בניידות

בדוח מבקר המדינה 56' לשנת 2005 קיים פרק העוסק בתשלום גמלאות למוגבלים בניידות. פרק זה הביא בזמנו, בין השאר, את הממצאים הבאים: לדעת מבקר המדינה, מאחר שההסכם קיים כבר משנת 1977, ראוי **להסדיר בחקיקה** ולא בהסכם את הטיפול בנושא ההטבות למוגבלים בניידות. מבקר המדינה מצא כי משנת 2000 חלה עלייה רצופה בשיעור החלטות הוועדות שבהן נקבעה מוגבלות בניידות על-פי סעיף ליקוי חלקי, קרי, הוועדות קבעו שליקוי של המבקש אינו עונה על סעיף מסוים ברשימת הליקויים במלואו, ולכן במקום לקבוע שהמבקש איננו נכלל ברשימת בעלי הליקויים, קבעה הוועדה את שהוא עונה לו חלקית.

מבקר המדינה טען כי ריבוי ההחלטות של הוועדות הרפואיות החורגות מרשימת סעיפי הליקוי שבהסכם והגידול העקבי במספרן מצביעים על הצורך לבחון את האפשרות לעדכן את רשימת הליקויים. המוסד לביטוח לאומי, בתשובה למבקר, **טען כי ידוע לו שרשימת הליקויים הכלולה בהסכם אינה ממצה, ואינה משקפת את בעיות הניידות של חלק ניכר מהמוגבלים בניידות.**

לדעת מבקר המדינה, מכיוון שרשימת סעיפי הליקוי החלקיים שקבעו הוועדות הרפואיות אינה מעוגנת בהסכם ואינה ידועה לציבור, נגרם חוסר ודאות למוגבלים בדבר זכאותם, וכן עלולה **להיפגע האחידות והשוויוניות בהחלטות המתקבלות.**

ג. נכון לחודש ספטמבר 2014 רשימת הליקויים בהסכם הניידות לא עודכנה כפי שנדרש (היו מספר עדכונים מזעריים). הטבות למוגבלים בניידות ניתנות אך ורק לפגועי רגליים כפי שקבוע בהסכם הניידות (לפעמים יש חריגות כפי שפורט לעיל).

כך, מי שסובלים ממגבלות אחרות המקשות עליהם את הניידות, אינם זכאים להטבות אלו (למשל אנשים הסובלים מבעיות גב חמורות). ההסכם הקיים מורכב וסבוך וכולל קריטריונים לא ברורים, עמומים, קשיחים מאוד ולעתים לא סבירים.

כמו כן, ההכרה החלקית בוועדות הרפואיות יוצרת אי וודאות בקרב המוגבלים בניידות אשר אינם מבינים באיזה קריטריונים עליהם לעמוד. **קיים צורך אמיתי לעדכן את רשימת הקריטריונים ולעגן את ההסכם בחקיקה ראשית בכנסת.**

אני מבקש לדעת מתי רשימת הקריטריונים תעבור עדכון והאם משרדכם מעוניין לעגן באמצעות חוק בכנסת את ההסכם בדבר גמלת ניידות?.

בכבוד רב ושנה טובה,

[Redacted signature block]

*** למען הסר ספק אין לי כל אינטרס אישי בעדכון קריטריונים אלו וראייתי היא ציבורית גרידא.

העתק: אלי סולם, מנכ"ל התנועה למען איכות השלטון בישראל.